

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ РІЗНИХ СОРТІВ ЛОХИНИ ВИСОКОРОСЛОЇ

Федор А.В.

*ДВНЗ «Ужгородський національний університет», біологічний факультет
вул. А. Волошина, 32, м. Ужгород, Закарпатська область, Україна*

За останнє десятиліття чорниця високоросла з маловідомої культури перетворилася на одну з провідних ягідних культур в Україні. На сьогодні Україна входить до п'ятірки європейських країн по виробництву лохини. В нашій країні ця культура демонструє найшвидші темпи зростання серед плодово-ягідних сільськогосподарських культур. За статистикою, у 2016 році площі під насадженнями лохини високорослої в Україні становили 1 тис. га, валовий збір – 2,43 тис. т. За останні роки зростає тенденція до споживання органічних фруктів та особливо ягід. На сільськогосподарському ринку України існує багато підприємств з вирощування лохини, але ніша з вирощування органічної продукції не заповнена.

Багато фермерських господарств переходить на органічне вирощування, що є провідною тенденцією на ринку аграрного бізнесу.

Виходячи з вищесказаного, основною метою нашої роботи є підбір сортів лохини для одержання органічно чистої продукції з високою якістю та оптимальною урожайністю. У результаті розпочатих досліджень нами встановлено специфіку вирощування різних сортів лохини за органічно чистою технологією, виділено вимоги щодо органічного виробництва лохини, проведено фенологічні спостереження щодо росту і розвитку таких сортів як Дюк, Нільсон, Блюкроп та Еліот.

На основі спостережень та проведеної обліків встановлено, що для хорошого запилення і плодоношення бажано садити мінімум 3-4 різних сортів лохини з метою кращого перезапилення. Висадка проводиться в попередньо підготовлені посадкові ями шириною 70-80 см і глибиною 40-50 см. Ями заповнюються верхнім шаром (5-10 см) ґрунту хвойного лісу упереміш з лісовою підстилкою (сосновий опад, кора, невеликі гілки і мох-сфагнум), кислим низинним торфом і родючою землею вашої ділянки. На важких ґрунтах необхідно додати в посадкову яму трохи річкового піску для підвищення повітряної проникності ґрунту. В посадкову яму вносять азотні мінеральні добрива з великим вмістом сірки (20-30 гр. на одну рослину), спеціальні покупні закислювачі ґрунту. Через брак цього, проливаємо ґрунт посадкової ями розчином столового оцту (50 мл на 10 л води) або розчином лимонної або шавлевої кислоти (5 гр на 10 л води). Обов'язково мульчуємо ґрунт під саджанцем сосновими голками або сосною тирсою, при перегниванні яких відбудеться підкислення і збагачення ґрунту азотом та іншими поживними елементами. Постійний помірний полив, не перезволожуючи ґрунт і не допускаючи його пересихання – важлива умова гарного розвитку кущів. Полив здійснюють дрібнокрапельним поливом ґрунту навколо куща безпосередньо. У літній період у середині липня і серпні, слід поливати рослину двічі на добу – вранці і ввечері, 2-3 рази в тиждень, з розрахунку 1,5-2 відра на кожен кущ. У цей період рясний полив дуже важливий, оскільки одночасно з плодоношенням, закладаються на кущах квіткові бруньки врожаю на майбутній рік. Недолік вологи відіб'ється істотним зниженням плодоношення, як в поточному році, так і в наступному. В особливо спекотний, задушливий час слід охолоджувати кущі, обприскуючи їх прохолодною водою в денний період, близько 12-13 годин. При такій маніпуляції збільшиться швидкість фотосинтезу і мінімізується стрес від перегріву рослини. Мульчування посадок хвою, перепрілими листям, соломкою або тирсою не тільки сповільнює проростання насіння бур'яну, але і дозволяє затримувати вологу в ґрунті і вирівняти її температуру. Шар мульчі підтримують висотою 7-12 см. При мульчуванні свіжої корою або тирсою, слід внести додатково азотні добрива, щоб не сповільнювати зростання і розвиток кущів. Щоб отримувати від лохини щедрі врожаї, при посадці і догляду потрібно виконати чотири основні вимоги до умов зростання: сонячне місце, бажано захищене від вітрів; кислий ґрунт, рН в межах 3,7-5,2, так як при кислотності близькою до нейтральної лохина росте і розвивається повільно; дренажний ґрунт; при посадці на важкому глинистому ґрунті в посадковій ямі влаштовують дренаж; якщо ґрунтові води залягають на рівні 50-60 см, то садити кущі слід на насипних горбках. При цьому лохина – вимоглива до вологи культура. При вступі в плодоношення в 3-4-річному віці для формування врожаю потрібні регулярні поливи; помірне органічне живлення; для лохини необхідний кислий торф, тирса хвойних порід і спеціальні підкислювачі

грунт добрива, сульфат амонію. Встановлено, що зазначені вище досліджувані сорти характеризуються високою вегетативною продуктивністю, кількість щорічно утворених пагонів галуження забезпечує високу продуктивність, що обумовлено параметрами розвитку кожної рослини та сортовою специфікою.

На перспективу необхідно визначити за яких агрозаходів при вирощуванні лохини з використанням органічно чистої технології вирощування продуктивність сортів не знижується. Не менш важливим буде виділити сорти, які добре підтримують продуктивність за мінімального використання хімічного виду живлення та засобів захисту від шкідників і хвороб.